

Kokous 2/2024

Paikka: Rantasalmen kunnanvirasto, kokoushuone Kosulanlampi (ent. Kokoushuone 3)

Aika: to 4.4.2024 klo 12.00-12.55

Paikalla: jäsen Marja Arffman
jäsen Pirjo Tolvanen
~~jäsen Olli Pekka Nykänen~~, varahenkilö Mauno Heiskanen
jäsen Marja-Leena Lahti
sihteeri/esittelijä: puheenjohtaja Marja Arffman

1 § Kokouksen avaus

Esitys: Puheenjohtaja Marja Arffman avaa kokouksen.

Päätös: Puheenjohtaja Marja Arffman avasi kokouksen klo 12.00.

2 § Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Esitys: Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3 § Lausunto: Valtuustoaloite Hyvän mielen kunta

Esitys: Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelee hyvinvointijohtajan valmistelemasta vastineesta Hyvän mielen kunta -valtuustoaloitteeseen ja antaa oman lausuntonsa vastineeseen. Aloitteen vastine käsitellään 11.4. hyvinvointi- ja sivistyslautakunnassa.

Valtuustoaloite:

<https://rantasalmi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023224-9>

Vastine ks. esityslistan liite 1.

Päätös: Päätettiin lausua valtuustoaloitteeseen seuraavaa: Vanhus- ja vammaisneuvosto on käsitellyt vastineen Hyvän mielen kunta- valtuustoaloitteeseen ja pitää tärkeänä, että kunta ottaa käyttöön Hyvän mielen kunta -konseptin ja tiedottaa sen käyttöönotosta osana toimintojaan. Vastineessa kuvatut, jo käytössä olevat toimenpiteet palvelevat mielenterveystyötä eri ikäisille ja käyttöön otettavien toimenpiteiden myötä nyt tehtävä työ vahvistuu. Hyvän mielen kunta -kokonaisuuden vieminen osaksi ehkäisevän päihdetyön suunnittelua on tärkeää, jotta työstä tulee suunnitelmallista ja tuloksista raportoidaan säännöllisesti päätöksentekoon ja tiedotetaan myös kuntalaisille. Kunnan tulee jatkossa huolehtia toimenpiteiden toteuttamisen riittävästä resursseista.

4 § Lausunto: Ikääntyneiden ja muiden apua tarvitsevien ihmisten kotona asumisen tukeminen ja kylätoiminnan kehittäminen

Esitys: Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelee hyvinvointijohtajan valmistelemasta vastineesta valtuustoaloitteeseen Ikääntyneiden ja muiden apua tarvitsevien ihmisten kotona asumisen tukeminen ja kylätoiminnan kehittäminen ja antaa oman lausuntonsa vastineeseen. Aloitteen vastine käsitellään 11.4. hyvinvointi- ja sivistyslautakunnassa.

Vastine ks. esityslistan liite 2.

Päätös: Päätettiin lausua valtuustoaloitteeseen seuraavaa: Vanhus- ja vammaisneuvosto on käsitellyt vastineen Ikääntyneiden ja muiden apua tarvitsevien ihmisten kotona asumisen tukeminen ja kylätoiminnan kehittäminen – valtuustoaloitteeseen ja pitää tärkeänä, että vastineessa todetut toimenpide-ehdotukset toteutetaan toisistaan riippumatta. Kunnan oma esiselvityshanke on kannatettavaa toteuttaa omanaan. Se tuottaa pohja-aineiston niin kunnan omaan hyvinvointityöhön ja sen jatkohankkeistamiseen kuin mahdolliseen yhteistyöhankkeeseen Eloisan, muiden kuntien ja yhdistystoimijoiden kanssa. Mahdolliseen Eloisan koordinoimaan kehittämishankkeeseen kuntaa kannustetaan myös vahvasti sitoutumaan niin suunnitteluun kuin toteutukseen. Onnistunut hanketyö tukee monin tavoin kyläyhteisöjen hyvinvointia. Vanhus- ja vammaisneuvosto pitää lisäksi tärkeänä, että kunta ja kunnan työllisyyspalvelut tiedottaa ja tukee yhdistyksiä erilaisten palkkatukien käyttömahdollisuuksista. Kumppanuus-pöytämallin osalta odotetaan opinnäytetyön tuloksia.

5 § Hyvinvointialueen vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston edellisen ja tulevan kokouksen keskeiset asiat

Esitys: Käydään läpi Hyvinvointialueen vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston menneen ja tulevan kokouksen keskeiset asiat.

Vanhusneuvosto 15.2.2024 § 4-6

<https://etela-savonhva.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting&id=2024181>

Vammaisneuvosto 15.2.2024 § 4-5

<https://etela-savonhva.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting&id=2024182>

Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston XX.4.2024 esityslistoja ei ollut saatavilla.

Päätös: Merkittiin 15.2.2024 kokousasiat tiedoksi.

6 § Vanhustenviikko 6.-13.10.2024

Vanhustenviikon teemana on Hyvä arki, hyvä mieli. Juhlaviikon jumalanpalveluksen ja sen jälkeisen juhlan pitopäivää tiedusteltu seurakunnalta.

<https://vtkl.fi/tapahtumat/vanhustenviikko>

Esitys: Keskustellaan viikon kulusta ja alustavasti selvitettävistä järjestelyistä.

Päätös: Jatketaan tapahtumakokonaisuuden selvittelyä eri toimijatahojen kanssa.

7§ Liikenneluotsien uutiskirje

Arvoisa Vanhusneuvoston edustaja! (Etelä-Savon kunnat)

Liikenneturva on esittänyt tämän kevään liikenneturvallisuustyöryhmien kokouksissa haasteen, että kuntien Vanhusneuvostot (esim. sihteeri tai pj.) tilaisivat ja hyödyntäisivät ns. Liikenneluotsikirjeen sisältöjä.

Liikenneluotsien uutiskirjeessä nostetaan esille asioita erityisesti ikääntyneiden liikkumisen turvallisuuden parantamiseksi. Kirjeessä jaetaan sekä vinkkejä turvallisesta liikkumisesta että tietoa erityisesti ikääntyviä koskettavista liikenneturvallisuusaiheista. Liikenneluotsien uutiskirje ilmestyy sähköpostiin neljä kertaa vuodessa.

Kirjeen voi tilata tästä

osoitteesta: <https://email.liikenneturva.fi/h/r/ABCA39505BE7F2702540EF23F30FEDED>

Tutustu edelliseen kirjeeseen tästä: <https://email.liikenneturva.fi/t/r-e-tyyddte-l-b/>

Toivottavasti tartutte haasteeseen 😊

Mukavaa kevättä!

Juha Heltimo

Etelä-Savon alueen liikenneturvallisuustoimija

Esitys: Keskustellaan Liikenneluotsikirjeen tilaamisesta.

Päätös: Päätettiin tilata liikenneluotsikirjeet. Jokainen tilaa kirjeen itse linkin kautta.

8 § Muut asiat

Esitys: Mahdolliset muut asiat.

Päätös: Varajäsenen kokousasioiden tiedonsaannin turvaaminen. Asian käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

9 § Seuraava kokous

Päätös: Päätettiin seuraavan kokouksen ajankohdaksi to 30.5.2024 klo 12.00.

10 § Kokouksen päättäminen

Esitys: Puheenjohtaja päättää kokouksen klo XX.

Päätös: Puheenjohtaja Marja Arffman päätti kokouksen klo 12.55.

Marja Arffman
puheenjohtaja ja kokouksen sihteeri

Liite 1 Vastine valtuustoaloite Hyvän mielen kunta

Hyvinvointipalvelut on kartoittanut Mieli ry:n Hyvän mielen kunta- toimintatavan edellytysten toimeenpanoa Rantasalmen kunnassa.

Kunnalla on tällä hetkellä käytössä laaja joukko mielenterveyttä edistäviä toimintoja ja myös Hyvän mielen kunta -toimenpidesuosituksen mukaisia toimintoja. Kunnan eri toimialojen henkilöstöllä on suoritettuna koulutuksia, jotka Hyvän mielen kunta -toimenpidesuosituksissa on kirjattu.

Tällä hetkellä käytössä olevia mielenterveyden edistämistoimenpiteitä kunnan peruspalveluiden lisäksi/ohessa:

- Voimaperheet; vanhemmuuden ja perheen tuki
- KiVa -koulu ja tukioppilastoiminta; kiusaamisen ja häirinnän vastainen työ
- Time out! Aikalisä -käytössä osana etsivää nuorisotyötä ja Ankkuri- toiminta tarvittaessa saatavilla; syrjäytymisen vastainen työ
- Kulttuurin ja kirjaston monipuolinen tapahtumatarjonta ja näyttelyt
- Kuntalaisolohuone -toiminta mm. Unelmavuosi 2024 (henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ohjaus), virtuaalimatkat, elokuvakerho ym.
- Hankerahoituksella liikunta- ja elintapaohjausta kohdennettuna vähän liikkuvat ikäihmiset mm. elintapaohjauksen avoimet luennot ja henkilökohtainen ohjaus
- Turina -tupatoiminta; järjestöjen vapaaehtoistoimintaa, jossa vuorotellen järjestöt järjestävät yhteisen kahvitteutilaisuuden eri teemoilla alustettuina kuntakeskuksessa sijaitsevassa tilassa
- Perhekeskustoiminta; Monialainen perhetyö hyvinvointialueen ja kuntien kesken
- Etsivä nuorisotyö ja Nuorten työpajatoiminta; AVIn rahoituksella
- Kohtaamispaikka Kompassi -toiminta, ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö
- Nuokkari -toiminta
- Bändikerho- ja bänditoiminta
- Kansalaisopistotoiminta kirkonkylällä ja kylillä

- Aikuisten harrastamisen seteli -avustus yhdistysten omaehtoisen harrastustoiminnan järjestämiseksi otettu käyttöön vuonna 2022

- Vapaaehtoiset liikuttajat; kuntosali ja Käskynkkä -toiminta

Käyttöön otettavat toimenpiteet:

- Otetaan kunnan strategiatasolla käyttöön Hyvän mielen kunta -toimintamalli kunnan toimintoihin sopeutettuna, jonka tiedonkeruuvälineeksi otetaan käyttöön sähköinen hyvän mielen -tarkistuslista.

- Viestitään toimintamallin käyttöönotosta ja sen arkityön muodoista

- Hyvän mielen kunta -toimenpiteet otetaan osaksi Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa (EPT) ja sitä kautta myös laajempaa hyvinvointisuunnitelmaa

- Ohjataan henkilökunta käymään Hyvän mielen kunta -verkkokoulutus pohjaksi (45 min) osana konseptin perehdytystä

- Varsinaisina toimenpiteinä suositellaan, jo käytössä olevien toimenpiteiden lisäksi, toimialoille käyttöön otettavaksi ainakin

- Lion Quest; ohjelma tarjoaa tunne- ja vuorovaikutuskoulutuksia eri elämisentaitoihin liittyen.
- Askeleittain - Pienin askelein; oppimista, sosiaalista kehitystä ja tunnetaitoja tukeva opetusohjelma varhaiskasvatukseen, esi- ja alkuopetukseen.
- Mielen terveyden ensiapu 1; Koulutus tarjoaa mahdollisuuden pohtia omaa ja läheisten mielen hyvinvointia sekä sitä, miten mielen terveyttä voi vahvistaa.
- Ehkäisevän päihdetyön osaaja- toimenpiteet; perustietoa ehkäisevästä päihdetyöstä, mukaan lukien pelikasvatuksesta ja pelihaittojen ehkäisystä, sekä antaa tilaisuuden harjoitella ja opetella käyttämään työssään ehkäisevän päihdetyön menetelmiä,

joihin henkilökunnalla löytyy jo koulutusta ja uutena toimenpiteenä Rantasalmen kunnalle suositellaan käyttöön otettavaksi

- Hyvän mielen työpaikka -työkalu; Hyvän mielen työpaikka® -merkki on kannustin, joka rohkaisee edistämään mielen terveyttä työpaikoilla. Se on työväline, joka tarjoaa vinkkejä, ideoita ja suosituksia mielen terveyden edistämisen arviointi- ja kehittämistyöhön. Kokonaisuuteen kuuluu myös Hyvän mielen työpaikka – työkalupakki esimiehille -verkkopalvelu.

- Jatkossa voidaan tarkentaa ja laajentaa toimenpidevalikoimaa resurssien ja tarpeiden mukaan.

- Jatketaan resurssien mukaan jo käytössä olevia kunnan, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimia

Hyvän mielen kunta -työkalupakkiesite on liitteenä.

Liite 2 Vastine valtuustoaloitteeseen Ikääntyneiden ja muiden apua tarvitsevien ihmisten kotona asumisen tukeminen ja kylätoiminnan kehittäminen

Valtuustoaloitteessa esille nousseen kokonaisuuden jatkoedellytysten kartoittamiseksi tai suoraan toimeenpanemiseksi on useampi toimintatapa, jotka joko täydentävät toisiaan tai kulkevat erillisiä teitään.

1. Kokonaisuuden toteutuksen edellytykset ja esim. palvelutarvekysely on mahdollista selvittää Leader -rahoitteisella esiselvityshankkeella, jonka tulosten pohjalta jatkotoimet on valmisteltavissa. Kulttuuripalvelut on valmistellut Kyläystävä – ystävä kylässä -esiselvityshankkeen luonnoksen, joka on oheismateriaalina. Hyvinvointipalveluilla on edellytykset hakea esiselvityshanketta Leaderilta valmisteluhankerahoituksena ja toteuttaa se. Valmisteluhankeraha on suuruudeltaan 5000 euron kertakorvaus.
2. Toinen ajankohtainen etenemistapa on suunnitteilla Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan ja Etelä-Savon kuntien kumppanuusstrategian laadinnan yhteydessä esille nousseesta mahdollisuudesta rakentaa yhteinen hankekokonaisuus Sosiaali- ja terveysministeriön toukokuulla hakuun tulevaan Terveiden edistämisen määrärahan rahoitushakuun, jonka yhtenä teemana avautuvalla hakukaudella on läkkäiden toimintakyvyn ja kotona pärjäämisen tukeminen sekä omaishoitajien hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja terveyden edistäminen. Tähän on alustavasti ilmaissut hankevalmistelu- ja hankevetohalukkuutensa Eloisa. Hankerahoituksen saaminen edellyttää laajemman yhteistyöverkoston eli kuntien, hyvinvointialueen ja järjestöjen yhteistoimintaa.
3. Yhdistyksillä on mahdollista toimia asiassa suoraan käyttämällä esim. palkkatukea kylätyöntekijän palkkaamiseen. Palkkatuen tukimäärä voi enimmillään olla jopa 100 %, jos em. tuen edellytykset täyttyvät. Palkkatukihenkilön kartoittamisessa ja palkkaamiseen liittyvissä asioissa auttaa kunnan työllisyyspalvelut.
4. Kumppanuuspöytämallin rakentamiseen ja käyttöönottoon on parhaillaan työn alla opinnäytetyö.